

Wat leert de Bijbel over rein en onrein vlees?

Veel mensen hebben misvattingen over wat de Bijbel leert over rein en onrein vlees. Wat openbaart de Heilige Schrift ons werkelijk over dit onderwerp en welke principes liggen er achter haar leerstellingen?

Zij die opgegroeid zijn in een gezin in Gods Gemeente hebben als kind het onderscheid dat God heeft gemaakt tussen reine en onreine dieren geleerd van hun ouders.

Ze zullen zich nog herinneren dat de ouders de namen van dieren noemden en aan hen vroegen of God zei dat wij ze konden eten of niet. Beginnend met de meest gebruikelijke dieren die de mensen eten, leerden zij dat koeien, schapen, herten, kippen en kalkoenen op de lijst van geoorloofde dieren stonden, maar varkens, konijnen, eekhoorns, paarden, garnalen en kreeft niet.

Toen zij deze basisprincipes hadden geleerd, leidde hun kinderlijke nieuwsgierigheid er toe om over andere exotische dieren na te gaan denken, zoals tijgers, olifanten en giraffen. Aangezien deze dieren niet specifiek worden genoemd in Leviticus 11 of Deuteronomium 14, leerden ze zoeken naar de bepalende kenmerken die duidelijk maken welke dieren geschikt zijn voor menselijke consumptie.

Leviticus 11:3 zegt: „Al wat gespleten hoeven heeft, te weten geheel doorkloofde hoeven, en wat herkauwt onder de dieren moogt gij eten“. Dit vers leerde hun dat tijgers en olifanten onrein zijn omdat ze geen gespleten hoeven hebben. De giraffe heeft echter wel gespleten hoeven en hij herkauwt, dus is hij rein. Evenzo kunnen de kenmerken die gevogelte, vis en insecten rein of onrein maken ook in deze hoofdstukken gevonden worden. Sommigen zullen toegeven dat hun kinderlijke nieuwsgierigheid over het eten van giraffen is blijven bestaan. Ze hadden nog meer vragen: als giraffen dus blijkbaar rein zijn, waarom horen we dan nooit over mensen die ze eten? Maakte God een vergissing toen Hij ze schiep? Smaken ze misschien niet lekker? Je zou toch zeker wel van de nek een heerlijke soep kunnen maken! En waarom willen zoveel mensen niet luisteren naar wat God zegt?

Sinds hun kindertijd hebben ze geleerd dat weinig mensen gevolg willen geven aan het gebod van Jezus Christus om een leven te leiden „van alle woord, dat uit de mond Gods uitgaat” (Mattheüs 4:4). Daar zijn verschillende redenen voor. Veel mensen beseffen niet dat God de onderscheidende kenmerken heeft gemaakt die openbaren welke soorten vlees voor mensen te eten zijn.

Vele anderen die zich bewust zijn van deze kenmerken, geloven dat ze niet langer van toepassing zijn. Laten we eens enkele van deze ideeën nader bezien.

Gangbare ideeën

Omdat veel mensen graag producten van varkensvlees eten (ham, spek, worst) en geen onmiddellijke nadelige gevolgen ervaren, hebben sommigen gezocht naar wetenschappelijke redenen die God in gedachten kan hebben gehad toen Hij de oude Israëlieten zei geen varkensvlees te eten. Eén theorie is dat God varkensvlees verbood omdat de Israëlieten ziekten zouden kunnen oplopen, zoals trichinose (waarvan varkens drager kunnen zijn). Tenslotte hadden de Israëlieten geen koelkasten en onderzoekers hadden de mensen nog niet de waarschuwing gegeven om bij het koken varkensvlees grondig te verhitten, om alle potentiële ziektedragende organismen te doden.

Aangezien modern onderzoek blijkbaar al deze problemen heeft opgelost en het meeste vlees bij het koken grondig genoeg wordt verhit om parasieten te doden, nemen veel religieuze mensen aan dat het eten van varkensvlees toegestaan is door God. En verreweg de meeste mensen hebben zich er nog nooit in verdiept. Omdat veel mensen hun gehele leven varkensvlees eten en toch een hoge leeftijd bereiken, neemt men gewoonlijk aan – als men er al over na denkt – dat varkensvlees weinig of geen effect heeft op de gezondheid of levensduur. Onderzoek heeft echter sommige artsen, therapeuten, diëtisten ervan overtuigd om een aantal van hun patiënten aan te bevelen varkensvlees of schaaldieren in hun dieet te vermijden; zij hebben gezien dat sommige mensen deze soorten vlees niet goed verteren of een verhoogd kankerrisico vermoeden. Dus zullen sommigen erkennen dat het vermijden van bepaalde soorten vlees verstandig is voor mensen met bepaalde gezondheidsproblemen, maar niet als een regel voor iedereen. Een religieus gezichtspunt heeft zich ontwikkeld dat parallel loopt met deze wetenschappelijke redenering. Theologen hebben verondersteld dat de wetten van rein en onrein vlees hun oorsprong hadden onder het Oude Verbond met het oude Israël en eindigden met de instelling van het Nieuwe Verbond. Vele wetten van het Oude Testament worden zo gezien als niet meer van toepassing voor christenen.

Velen geloven dat Paulus deze benadering bevestigde toen hij zei: „Ik weet en ben overtuigd in de Here Jezus, dat niets uit zichzelf onrein is; alleen voor hem, die iets onrein acht, is het onrein” (Romeinen 14:14). Deze redenering plaatst God in de rol van hoofd-geneesheer in het Oude

Testament en Jezus in de rol van bevrijder van Gods wet in het Nieuwe. Als wij aannemen dat God eenvoudig de gezondheid van de oude Israëlieten op het oog had, worden de Bijbelse lijsten van reine en onreine dieren alleen maar primitieve gezondheidszaken waaraan de moderne, verlichte, bevrijde mensheid niet langer behoefte heeft. Redenerend dat Christus dit begreep en zijn volgelingen de vrijheid gaf om voor zichzelf te beslissen in zulke zaken, geloven sommigen dat God elke beslissing zal respecteren die wij voor ons zelf in dit soort zaken maken. Mensen zeggen immers: „Ik zoek een kerk die bij mij past”. Deze populaire zienswijze wordt door de meeste kerken geleerd, maar is dit wel een nauwkeurige weergave van de Bijbelse leer?

Gods visie is anders

God heeft de mens naar zijn eigen beeld geschapen (Genesis 1:26-27). Door dit te doen gaf God mannen en vrouwen de mogelijkheid om te redeneren. Wat een wonderbaarlijke gave is dat! Maar ons denkvermogen is niet onfeilbaar. Toen het oude Israël op een verkeerde manier ging redeneren, zei God: „Komt toch en laat ons tezamen richten” (Jesaja 1:18).

Meen niet dat dit betekent dat God zei: „Kom, laten we eens rond de tafel gaan zitten en zien of we samen een manier kunnen bedenken om uit de afschuwelijk problemen van Israël te komen”. Nee, God nodigde uit om samen te kijken naar de overeenkomst die ze hebben gesloten, naar de voorwaarden (de wet) waarop die overeenkomst is gefundeerd; wetten, geboden, voorschriften die bescherming en overvloed schenken. God zei: „Laten we nagaan wie zich gehouden heeft aan de afspraak en volgens wie de oorzaak is van uw ellende, Ik of uw zonden?” Want Jesaja schreef: „Hoort, hemelen, en aarde, neig uw oor, want de HEERE spreekt: Ik heb kinderen grootgebracht en opgevoed, maar zij zijn van Mij afvallig geworden. Een rund kent zijn eigenaar en een ezel de krib van zijn meester, maar Israël heeft geen begrip, mijn volk geen inzicht. Wee het zondige volk, de natie, beladen met ongerechtigheid, het gebroed van boosdoeners, de verdorven kinderen. Zij hebben de HEERE verlaten, de Heilige Israëls versmaad, zich achterwaarts gewend. Waar wilt gij nog meer geslagen worden, dat gij voortgaat met af te wijken? Het gehele hoofd is ziek, het gehele hart vol krankheid; van de voetzool af tot de schedel is er niets gaaf; wonden, striemen en verse kwetsuren, die niet uitgedrukt zijn noch verbonden noch met olie verzacht. Uw land is een woestenijs; uw steden zijn met vuur verbrand; uw akker, daarvan eten vreemden voor uw ogen: een woestenijs, als door vreemden onderstboven gekeerd” (vers 2-7).

Nee, wij mensen kunnen niet om de tafel gaan zitten met God om zijn wetten eens onder de loep te nemen en aan te passen aan onze behoeften van ongehoorzaamheid die zal leiden tot onze ondergang.

De Bijbel vermeldt ook dat God ons zegt: „Want Mijn gedachten zijn niet uw gedachten en uw wegen zijn niet Mijn wegen, luidt het woord des

HEEREN. Want zoals de hemelen hoger zijn dan de aarde, zo zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen en Mijn gedachten dan uw gedachten" (Jesaja 55:8-9).

Dus God, niet de mens, moet de autoriteit zijn op het gebied van ons handelen (Spreuken 14:12), inclusief welk voedsel wel of niet gegeten mag worden.

Daarnaast is er de eerlijke bekentenis van de grote profeet Jeremia: „Ik weet, o HEERE, dat het niet aan de mens staat zijn weg te kiezen, noch aan een man om te gaan en zijn schreden te richten" (Jeremia 10:23). In het licht van deze verzen uit de Bijbel moeten wij zorgvuldig deze zaak van rein en onrein vlees onderzoeken.

Wij moeten er zeker van zijn dat wij *Gods* perspectief begrijpen, in plaats van uitsluitend op menselijk redeneren te vertrouwen.

Hoe moeten wij de Bijbel interpreteren?

De apostel Paulus schreef aan een andere oudste: „Elk van God ingegeven Schriftwoord is ook nuttig om te onderrichten, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de gerechtigheid, opdat de mens Gods volkomen zij, tot alle goed werk volkomen toegerust" (2 Timotheüs 3:16-17). Toen Paulus deze woorden schreef, waren de Schriftwoorden waar hij naar verwees dat wat wij nu het Oude Testament noemen. De geschriften die bekend zouden worden als het Nieuwe Testament waren nog niet gecanoniseerd; sommige waren zelfs nog niet geschreven.

De Bijbel zelf zegt ons dat wij hem moeten begrijpen als een eenheid; *elk* Schriftwoord is geïnspireerd en is een goddelijke richtlijn voor menselijk gedrag. Door alle Schriftwoorden over een gegeven onderwerp bij elkaar te brengen laten wij de Bijbel zichzelf interpreteren en geeft het ons een volledig en samenhangend beeld van Gods instructie over bepaalde aspecten van het leven.

Het beschouwen van iedere passage in een ander verband maakt de Bijbel tot weinig meer dan een tegenstrijdige en inconsistente verzameling van menselijke geschriften, in plaats van een goddelijke openbaring. Paulus' instructie in 2 Timotheüs 3:16-17 toont ons de juiste weg tot het interpreteren van de Bijbel: alle Schriftwoorden vormen Gods geïnspireerde openbaring.

Voor het leren toepassen van de juiste Bijbelse interpretatie kan men bijvoorbeeld lezen in Genesis 9:3 waar God tegen Noach zegt: „Alles wat zich roert, wat leeft, zal u tot spijs zijn; Ik heb het u alles gegeven evenals het groene kruid." Door te begrijpen dat deze passage onderdeel is van een totaalbeeld kunnen wij dit herkennen als een algemene uitspraak over God die dieren als voedsel geeft, zoals Hij ook planten heeft gegeven voor menselijke consumptie. Noach kende het onderscheid tussen reine en onreine dieren.

Latere Schriftgedeelten bevestigen gedetailleerd dat de mens niet ieder dier moet eten, zoals wij ook niet iedere plant moeten eten. Sommige soorten dieren en planten zijn zelfs bijzonder giftig en kunnen dodelijk zijn

als ze worden gegeten. Niettemin verschaft het dierenrijk ons voedsel – het wezenlijke punt van Genesis 9:3.

Sommige mensen, die een foutieve en onsamenhangende interpretatie van de Bijbel accepteren, geloven dat deze passage het onderscheid waarover in Genesis 7 gesproken wordt tenietdoet.

Deze gebrekkige methode van Bijbelinterpretatie last kunstmatige begin- en eindpunten in voor Gods wetten, waardoor deze – en de Gever daarvan – inconsistent en willekeurig worden. God is niet zo.

Maleachi 3:6 Voorwaar, Ik, de HEERE, ben niet veranderd, en gij kinderen van Jakob, zijt niet verteerd.

Jakobus 1:17 Iedere gave, die goed, en elk geschenk, dat volmaakt is, daalt van boven neder, van de Vader der lichten, bij wie geen verandering is of zweem van ommekeer.

God verwacht, van ons dat wij zijn woord op juiste wijze leren begrijpen en toepassen.

2 Timotheüs 2:15 Maak er ernst mede u wel beproefd ten dienste van God te stellen, als een arbeider, die zich niet behoeft te schamen, doch rechte voren trekt bij het brengen van het woord der waarheid.

De oorsprong van het onderscheid

Het eerste Bijbelse verslag betreffende het onderscheid tussen reine en onreine dieren vindt plaats lang voor de Exodus. 861 jaar voordat er een verbond was met de natie Israël, zei God Noach om één paar onreine dieren en zeven paar reine dieren mee te nemen in de ark (Genesis 6:19-7:2). In dit verslag zegt God Noach niet dat Hij, voor de eerste keer, een onderscheid maakt tussen dieren. God zegt eenvoudig: „Van alle *reine* dieren zult gij zeven paar nemen . . . van de dieren, die *niet rein* zijn, één paar . . .” (Genesis 7:2).

God behoefde niet voor Noach de betekenis van rein en onrein te omschrijven; Noach begreep Gods instructie en wat van hem werd verlangd, en hij gehoorzaamde. Om te begrijpen wat God met deze begrippen bedoelde moeten we naar andere hoofdstukken van de Bijbel gaan, zoals Leviticus 11 en Deuteronomium 14.

Het verslag over Noach laat zien dat het onderscheid tussen rein en onrein al vroeg in de menselijke geschiedenis bestond, lang voordat God zijn Verbond met Israël bekrachtigde. Vanzelfsprekend maakte God al aan de eerste mensen bekend wat geschikt en niet geschikt is om te eten. Zo wordt vanuit de Bijbel aangetoond dat het gangbare idee, dat de reinheid of onreinheid van dieren voortkomt uit het Oude Verbond, onjuist is. Aangezien dit onderscheid al bestond vóór het Israëlitische offerstelsel en het Levitische priesterschap, is het geen logisch gevolg dat dit onderscheid zou ophouden te bestaan bij een verandering in het offerstelsel of het priesterschap.

Zoals wij zullen zien, leert de Bijbel dat het onderscheid tussen rein en onrein nooit afgeschaft is.

Een ander verkeerd inzicht verbonden met dit begrip is dat Gods wet niet bestond vóór de *tijd* waarin deze voor het eerst vermeld wordt. Deze misvatting leidt tot de even gebrekkige overtuiging dat de enige wetten die voor nieuwtestamentische christenen van toepassing zijn, die wetten zijn die in het Nieuwe Testament opnieuw worden genoemd na Christus' kruisiging.

Jezus zelf wees deze redenering af.

Mattheüs 5:17 Meent niet, dat Ik gekomen ben om de wet of de profeten te ontbinden; Ik ben niet gekomen om te ontbinden, maar om te vervullen. 18 Want voorwaar, Ik zeg u: Eer de hemel en de aarde vergaat, zal er niet één jota of één tittel vergaan van de wet, eer alles zal zijn geschied. 19 Wie dan één van de kleinste dezer geboden ontbindt en de mensen zo leert, zal zeer klein heten in het Koninkrijk der hemelen; doch wie ze doet en leert, die zal groot heten in het Koninkrijk der hemelen.

Dit brengt ons tot een belangrijk onderwerp om over na te denken: de continuïteit van Gods wet.

De aard van Gods wet

De manier waarop Gods fundamentele wet voor het regelen van menselijke verhoudingen in Genesis wordt behandeld komt overeen met de verklaring van de apostel Paulus dat „de wet geestelijk is” (Romeinen 7:14). De geestelijke principes waarop al Gods instructies zijn gebaseerd hebben altijd bestaan. Net zoals God eeuwig is.

Jesaja 40:28 Weet gij het niet, hebt gij het niet gehoord? Een eeuwig God is de HEERE, Schepper van de einden der aarde. Hij wordt noch moede noch mat, zijn verstand is niet te doorgronden.

Maleachi 3:6 Voorwaar, Ik, de HEERE, ben niet veranderd.

Hebreeëën 13:8 Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en tot in eeuwigheid.

Zo zijn ook de principes die zijn karakter en natuur weerspiegelen eeuwig. „Ik heb ingezien, dat al wat God doet, voor eeuwig is; daaraan kan men niet toedoen en daarvan kan men niet afdoen; en God doet het, opdat men voor zijn aangezicht vreze” (Prediker 3:14). Gods wet is gebaseerd op zijn onveranderlijk karakter, niet afhankelijk van gebeurtenissen en gangbare zienswijzen in de menselijke geschiedenis.

Natuurlijk is het zo dat wij op een bepaald moment *vernemen* van het bestaan van Gods wet, maar dat betekent niet dat Gods wet *niet bestond* voordat wij er een begrip van hadden.

Sommigen beweren dat Adam en Eva ieder dier konden eten, hoewel Noach dat niet kon, of dat het aanvaardbaar was om onreine dieren te eten tot de tijd van Noach, of dat Noach ondanks het door God gemaakte onderscheid vrijelijk alles kon eten wat hij wilde, omdat God geen specifieke voorschriften had geopenbaard die hem dat uitdrukkelijk verboden.

Een dergelijke redenering is ondeugdelijk. Het negeert de permanente aard van de geestelijke principes die de basis vormen van de instructie die God aan de mensheid heeft gegeven.

De Bijbel, van begin tot eind, is een boek over wetgeving. Het is echter niet geschreven als een juridisch boek volgens de normen van de mens. Het woord *wet* (het Hebreeuwse *Thora*) omvat 'onderwijzing', 'aanwijzing' en 'instructie' – een concept dat veel breder is dan slechts een juridische code. Gods wetten bestonden voordat de Bijbel bestond. De Bijbel is grotendeels een boek over relaties, specifiek over hoe mensen in het verleden omgang hadden met God en hoe wij omgang met Hem moeten hebben. Gods wet – zijn onderwijs, aanwijzing en instructie voor mensen – voorziet in de richtlijnen om een relatie met Hem te ontwikkelen die leidt tot eeuwig leven.

Johannes 17:2 gelijk Gij Hem macht hebt gegeven over alle vlees, om aan al wat Gij Hem gegeven hebt, eeuwig leven te schenken. 3 Dit nu is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt.

Echter, het houden van de wet geeft ons geen behoud; ons geloof – dat God aan ons geeft en dat onze relatie met Hem mogelijk maakt – doet dat wel.

Lukas 7:50 En Hij zeide tot de vrouw: Uw geloof heeft u behouden, ga heen in vrede!

Efeziërs 2:8 Want door genade zijt gij behouden, door het geloof, en dat niet uit uzelf: het is een gave van God.

Romeinen 12:3 Want krachtens de genade, die mij geschonken is, zeg ik een ieder onder u: koestert geen gedachten, hoger dan u voegen, maar gedachten tot bedachtzaamheid, naar de mate van het geloof, dat God elkeen in het bijzonder heeft toebedeeld.

Door de tijd heen, als onze relatie met God zich verder ontwikkelt, leren wij meer over wat Hij van ons verwacht – de gedachten en daden passend binnen zijn wet – en beginnen wij ernaar te leven.

Mattheüs 7:21 Niet een ieder, die tot Mij zegt: Here, Here, zal het Koninkrijk der hemelen binnengaan, maar wie doet de wil mijns Vaders, die in de hemelen is.

Johannes 14:15 Wanneer gij Mij liefhebt, zult gij mijn geboden bewaren. Openbaring 14:12 Hier blijkt de volharding der heiligen, die de geboden Gods en het geloof in Jezus bewaren.

Als wij de geestelijke principes begrijpen die de basis zijn van Gods wet, zoeken we niet naar mazen in zijn wet om te vermijden te doen wat Hij gebiedt. Wanneer wij een liefdevolle relatie met Hem hebben, houden wij zijn geboden.

1 Johannes 5:2 Hieraan onderkennen wij, dat wij de kinderen Gods liefhebben, wanneer wij God liefhebben en zijn geboden doen. 3 Want dit is de liefde Gods, dat wij zijn geboden bewaren. En zijn geboden zijn niet zwaar.

Deze geboden – inclusief de voedselwetten in Leviticus 11 en Deuteronomium 14 – bestaan voor ons welzijn.

Abraham, die de vriend van God (Jakobus 2:23) en de vader van alle gelovigen (Romeinen 4:11) genoemd werd, was iemand die Gods wet begreep en onderhield. God beschreef hem als een persoon die „naar Mij geluisterd en Mijn dienst in acht genomen heeft: Mijn geboden, Mijn inzettingen en Mijn wetten” (Genesis 26:5). Zijn houding was er een van vertrouwend geloof, verbonden met oprechte gehoorzaamheid. Daarom zal Abraham, die leefde lang voordat het Oude Verbond met Israël werd gesloten, behoud ontvangen, de beloning „voor wie Hem ernstig zoeken” (Hebreeën 11:6, 8-16).

Veranderde er iets in de wet?

Laten we nog eens een andere overweging bezien aangaande de aard van Gods wet. Sommigen stellen dat alles wat Gods wet betreft tijdelijk is wegens de duidelijke veranderingen ten opzichte van oudtestamentische tijden betreffende de wetten van offerande en besnijdenis. Dit argument is geworteld in verwarring over het gebruik van het woord *wet*.

De Bijbel verklaart deze verwarring als een zaak van *bedieningen* of *bestuur*. Paulus, die schreef over Gods geestelijke wet (Romeinen 7:14), schreef ook over „verscheidenheid in *bedieningen*, maar het *is* dezelfde Here” (1 Corinthiërs 12:5) en over het *besturen* dat God heeft ingesteld (vers 28). Paulus schreef ook over de verschillen in de bediening of het bestuur van het Oude Verbond vergeleken met die van het Nieuwe (2 Corinthiërs 3).

Deze bestuurlijke veranderingen moeten echter niet verward worden met Gods wet zelf, waarvan Jezus zei dat die niet zou ophouden te bestaan „eer de hemel en de aarde vergaat” (Mattheüs 5:18).

Niet slechts een kwestie van dieet

Nergens in de Bijbel, van begin tot eind, van Genesis tot Openbaring, vinden wij een voorbeeld van een dienstknecht van God of volgeling van Jezus Christus die het vlees van een onrein dier eet. Als op een bepaald moment het onderscheid tussen rein en onrein vlees had opgehouden te bestaan, zou dat dan niet in de Bijbel duidelijk gemaakt zijn door het voorbeeld van Gods dienstknechten?

Integendeel, tot ver in de tijd van de vroege Gemeente vinden wij dat Christus' volgelingen strikt vermeden vlees te eten dat God had geopenbaard als zijnde onrein.

Handelingen 10:14 Maar Petrus zeide: Geenszins, Here, want ik heb nog nooit iets gegeten, dat onheilig of onrein was.

Handelingen 11:8 Maar ik zeide: Geenszins, Here, want nog nooit is iets, dat onheilig of onrein was, in mijn mond gekomen.

Het zelfde onderscheid wordt gemaakt in profetieën over de eindtijd.

Openbaring 18:2 En hij riep met sterke stem, zeggende: Gevallen, gevallen is de grote [stad] Babylon en zij is geworden een woonplaats van

duivelen, een schuilplaats van alle onreine geesten en een schuilplaats van alle onrein en verfoeid gevogelte.

Jesaja 66:15 Want zie, de HEERE zal komen als vuur en zijn wagens zullen zijn als een storm, om zijn toorn te openbaren in gloed en zijn dreiging in vuurvlammen. 16 Te vuur en te zwaard zal de HEERE gericht oefenen over al wat leeft, en de door de HEERE verslagenen zullen talrijk zijn. 17 Zij, die zich heiligen en reinigen, om achter de ene man in het midden naar de hoven te gaan, die zwijnevlees eten, gruwelijke beesten en muizen, zullen tezamen verdwijnen, luidt het woord des HEEREN.

We lezen dus, dat het onderscheid tussen reine en onreine dieren bij de komst van Christus niet is afgeschaft. Het gaat bij deze zaak om meer dan een dieet. Een grondige studie van de Bijbel helpt ons andere dimensies in betekenis te begrijpen van het onderscheid tussen rein en onrein vlees.

Gods Woord beschrijft het vlees van onreine dieren als een „gruwel“.

Leviticus 11:10 Maar al wat geen vinnen of schubben heeft, in de zeeën en de stromen, onder al wat in het water wemelt en onder alle levende wezens die in het water zijn, dat zal u een gruwel wezen. 11 Ja, een gruwel zullen zij u zijn; van hun vlees zult gij niet eten en hun aas zult gij verafschuwen. 12 Alles in het water, dat geen vinnen of schubben heeft, dat zal u een gruwel zijn. 13 Deze zult gij verafschuwen onder de vogels, (zij mogen niet gegeten worden, een gruwel zijn zij): de arend, de lammergier en de zeearend. Vers 20 Alle wemelend gedierte met vleugels, dat op vier poten gaat, dat zal u een gruwel zijn. Vers 23 Maar alle wemelend gedierte met vleugels, dat vier poten heeft, dat zal u een gruwel zijn. Vers 41 En al het wemelend gedierte dat op de grond wemelt, is een gruwel, het zal niet gegeten worden. 42 Alles wat op de buik gaat en alles wat op vier voeten gaat, ook alle veelvoetigen van allerlei wemelend gedierte dat op de grond wemelt, dat zult gij niet eten, want die zijn een gruwel.

Deuteronomium 14:3 Gij zult niets eten, dat een gruwel is.

God is onveranderlijk en veranderd zijn oordeel ook hierover niet. En in dit licht worden wij gewaarschuwd voor het eten van zulk vlees.

Leviticus 11:43 Maakt uzelf niet verfoeilijk door enig wemelend gedierte en verontreinigt u daardoor niet, zodat gij daardoor onrein wordt.

Krachtige taal, maar de les is dat wij alle aspecten van Gods Woord moeten aanvaarden, inclusief de fundamentele voedselwetten in Leviticus 11 en Deuteronomium 14.

Bij de instelling van het offerstelsel voor het oude Israël gaf God opdracht tot vele specifieke offers van verschillende dieren. Nergens echter gebiedt Hij of staat Hij toe een onrein dier te offeren, noch is er enig verslag dat één van Gods dienstknechten ooit zo'n dier aan Hem offerde. Een dergelijk offer zou eenvoudig ondenkbaar zijn geweest voor een waarachtige dienstknecht van God en een belediging voor de Schepper zelf.

Het codificeren van eerder geopenbaarde wetten

Toen God met het oude volk Israël begon te werken, formuleerde en verkondigde Hij niet zijn wet voor de eerste keer; Hij formuleerde die opnieuw voor een groep mensen die verscheidene generaties als slaven in Egypte hadden doorgebracht.

Exodus 12:41 En na vierhonderd en dertig jaar, juist op de dag af, gingen al de legerscharen des HEEREN uit het land Egypte.

Onder die omstandigheden hadden ze waarschijnlijk Gods wet niet onthouden, laat staan gehoorzaamd. Dus werd veel tijd besteed aan het codificeren van Gods wet voor de nieuwe natie.

Toen de Israëlieten Egypte verlieten, begon God hen te instrueren over zijn heilige dagen.

Exodus 5:1 Daarna kwamen Mozes en Aäron tot Farao en zeiden tot hem: Zo zegt de HEERE, de God van Israël: laat mijn volk gaan om te mijner ere in de woestijn een feest te vieren.

Zie verder Exodus 12:1-51. Terwijl ze naar Sinäï reisden, instrueerde God hen om te rusten op zijn wekelijkse sabbatdag (Exodus 16:23), waarbij Hij deze les benadrukte door op wonderbaarlijke wijze voor twee dagen manna te zenden op de zesde dag en geheel niets op de zevende (vers 25-29). Toen sommigen van de Israëlieten Gods instructies negeerden en op de sabbat naar manna zochten, berispte God hen: „Hoelang weigert gij Mijn geboden en wetten te onderhouden?” (vers 28).

Dit was voordat God hun openbaarde om zijn sabbat te houden als een van de Tien Geboden, toen de Israëlieten enige tijd na het verlaten van Egypte bij de woestijn Sinäï kwamen (Exodus 19:1). Daar sprak God de Tien Geboden vanaf de berg Sinäï (Exodus 20). Daarna gaf God zijn verordeningen – regels over praktische manieren waarop de Israëlieten zijn wet moesten toepassen – en verdere instructies over de wekelijkse sabbatdag en jaarlijkse heilige dagen (Exodus 21-23). Als zijn volk zou gehoorzamen, beloofde God hen fysiek te zegenen door ziekte weg te nemen, hun veiligheid te verschaffen en voorspoed te geven in hun nieuwe land (Exodus 23:25-33).

De normen van God die tot uitdrukking komen in zijn geboden en vanzelfsprekend eeuwigdurend zijn, zijn eerst aan Israël (Jakob) als natie bekend gemaakt.

Psalmen 147:19 Hij heeft Jakob zijn woorden bekendgemaakt, Israël zijn inzettingen en zijn verordeningen.

Het doel van het onderscheid

In Leviticus 11 en Deuteronomium 14 staan lijsten van reine en onreine dieren. Beide hoofdstukken geven dezelfde reden voor Gods instructie over rein en onrein vlees.

In Leviticus 11 zegt God niet te eten van onreine dieren, om *heilig te zijn* (vers 44-45). In Deuteronomium 14 werd Israël gezegd niets te eten „dat een gruwel is” (vers 3), „want gij zijt een volk, dat de HEERE, uw God, heilig is” (vers 2, 21). Heilig zijn betekent apart gezet zijn.

Hoewel God bekend heeft gemaakt welk vlees geschikt is voor consumptie en dus voor onze fysieke gezondheid, wordt in deze hoofdstukken geen melding gemaakt van het onderscheid tussen reine en onreine dieren om specifieke gezondheidsredenen. Alhoewel het bredere verband van Leviticus en Deuteronomium kwesties van gezondheid en hygiëne omvat, is het specifieke doel dat God gaf om onrein vlees te vermijden *heiligheid*. Hij wil dat wij heilig zijn.

In Gods ogen is het zich onthouden van het eten van onreine dieren een identificatieteken van de heiligheid van diegenen die apart gezet zijn door een relatie met Hem. Heiligheid wordt weerspiegeld in de gedachten en daden van diegenen die apart gezet zijn door een relatie met God.

God verlangt heilig gedrag – een levenswijze die duidelijk verschilt van die van de rest van de wereld. Heiligheid in gedrag betreft een bepaalde houding jegens God, anderen en zichzelf, resulterend in daden waardoor geen pijn en lijden wordt veroorzaakt en waardoor duurzame en vruchtbare relaties worden opgebouwd. Natuurlijk betekent heilig zijn veel meer dan alleen het vermijden van onrein vlees. Christus sprak over „het gewichtigste van de wet”, zoals oordeel, barmhartigheid en trouw (Mattheüs 23:23). God gaf zijn wetten aan fysieke mensen die vervloekt worden als zij deze wetten niet volgen. Zo kan bijvoorbeeld het overtreden van de wet tegen overspel een huwelijk en een gezin verwoesten. Deuteronomium 28 vermeldt talrijke rampen die de Israëlieten zouden overkomen als ze de wetten van God niet zouden gehoorzamen. Maar Hij zei dat Hij hen als een heilig volk zou bevestigen indien zij zijn geboden zouden onderhouden.

Deuteronomium 28:9 De HEERE zal u als zijn heilig volk bevestigen, zoals Hij u gezworen heeft, indien gij de geboden van de HEERE, uw God, onderhoudt en in zijn wegen wandelt.

Gods voortdurende wens, het heilig zijn van zijn volk, is onveranderlijk gebleven. Zoals Paulus zei: „Hij heeft ons immers in Hem uitverkoren vóór de grondlegging der wereld, opdat wij *heilig* en *onberispelijk* zouden zijn voor zijn aangezicht” (Efeziërs 1:4).

Gehoor gevend aan Gods instructies in Leviticus 11 over onrein vlees, vermaande de apostel Petrus christenen, onder het Nieuwe Verbond, te leven „als gehoorzame kinderen, niet naar de begeerten uit de tijd uwer onwetendheid, maar gelijk Hij, die u geroepen heeft, *heilig* is, wordt (zo) ook gijzelf *heilig* in al uw *wandel*; er staat immers geschreven: Weest heilig, want Ik ben heilig” (1 Petrus 1:14-16).

Natuurlijk had Petrus een veel breder terrein van godvruchtig gedrag in gedachten dan alleen het zich onthouden van onrein vlees. Zo ook Paulus, toen hij de Corinthiërs herinnerde aan Gods instructie: „Daarom gaat weg uit hun midden, en scheidt u af, spreekt de Here, en houdt niet vast aan het *onreine*, en Ik zal u aannemen, en Ik zal u tot Vader zijn en gij zult Mij tot zonen en dochteren zijn, zegt de Here, de Almachtige” (2 Corinthiërs 6:17-18).

De praktijk van de apostelen en de vroege Gemeente was dat zij het door God gegeven onderscheid tussen rein en onrein vlees in acht bleven nemen (Handelingen 10:14). Sommige mensen veronderstellen dat dit slechts een zaak van cultuur of traditie was. Maar in verband met nog te vervullen profetieën spreekt de Bijbel over onreine dieren (Openbaring 18:2) en over bestraffing van hen die Hem in deze zaak ongehoorzaam zijn (Jesaja 66:15-17). De Bijbel blijft gehoorzaamheid aan de wetten van rein en onrein voedsel beschouwen als een identificatieteken van Gods volk.

Het anders zijn dan de rest van de samenleving door het volgen van Gods wet is geen reden om in verlegenheid gebracht te worden. Petrus schrijft over Gods uitverkoren volk: „Gij echter zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een volk (Gode) ten eigendom, om de grote daden te verkondigen van Hem, die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht” (1 Petrus 2:9). God beschrijft zijn uitverkoren volk als geroepen tot heiligheid!

Christenen moeten echter altijd wijsheid en tact gebruiken bij hoe zij deze praktijken in hun gezin introduceren en aan vrienden bekend maken en niet trachten Gods wetten aan anderen op te dringen. Paulus adviseert: „Gedraagt u als wijzen ten opzichte van hen die buiten staan, maakt u de gelegenheid ten nutte. Uw spreken zij te allen tijde aangenaam . . . gij moet weten, hoe gij aan ieder het juiste antwoord moet geven” (Colossenzen 4:5-6).

Het werkelijke doel van Gods wet

Gods wetten worden ons gegeven voor ons welzijn. Zij bepalen de weg tot heilig zijn, apart gezet voor en door God. Zij leren ons Gods standaards, hoe goed van kwaad te onderscheiden, het heilige van het onheilige en alledaagse. Zij bepalen onze heiliging, afzondering en toewijding aan God. Zij helpen ons om afgezonderd te blijven, niet van de wereld maar van de goddeloosheid van de wereld.

Als wij Gods wetten toepassen, moedigen zij ons aan om anders te gaan denken, te denken zoals God denkt. Zij veranderen onze inzichten. Het houden van Gods sabbatten bijvoorbeeld verandert ons begrip van Gods Plan met de mensheid en gebruik van tijd. Het getrouw opvolgen van Gods wetten betreffende de tienden verandert ons inzicht en gebruik van onze fysieke middelen. Op dezelfde wijze verandert gehoorzaamheid aan Gods wetten van rein en onrein vlees onze zienswijze over en waardering van alles wat wij in ons lichaam toelaten.

Gods wetten helpen ons om fysieke, morele en geestelijke verontreiniging te voorkomen. Het Woord van God verschaft een model voor fysiek, geestelijk en moreel gezond leven. Gods principes van gezondheid en reinheid zijn voor ons blijvend welzijn, zowel in dit leven als in het toekomstige leven.

Het volgen van Gods wetten aangaande rein en onrein blijft een identificatieteken van heiligheid voor zijn volk.

Schaft het Nieuwe Testament

het onderscheid in vlees af?

Sommige mensen geloven dat bepaalde schriftgedeelten in het Nieuwe Testament elk onderscheid tussen rein en onrein vlees tenietdoen. Maar wat zeggen die passages werkelijk?

De meeste theologen nemen aan dat Gods wetten ten aanzien van rein en onrein vlees ophielden te bestaan bij Christus' kruisiging. Zij veronderstellen dat het Nieuwe Verbond iedere noodzaak voor christenen zulke wetten te houden wegneemt. Maar is dat wat de Bijbel werkelijk zegt?

De bestuurlijke verandering van het Levitische priesterschap naar het ambt van Jezus Christus maakte geen einde aan Gods verwachtingen dat zijn volk zou gehoorzamen aan zijn wet van rein en onrein vlees (noch enige andere wet), als onderdeel van hun heiliging of afzondering als volk van God. Zie Leviticus 11:44-47; 19:2 en de volgende passages.

Leviticus 20:7 Heiligt u dan, en weest heilig, want Ik ben de HEERE, uw God. Vers 22 Neemt dan al mijn inzettingen en al mijn verordeningen nauwgezet in acht, opdat het land, waarheen Ik u breng om daarin te wonen, u niet uitspuwe. 23 Wandelt niet naar de inzettingen van het volk [doe niet met de wereld mee], dat Ik voor u uit verdrijf: want al deze dingen hebben zij gedaan, zodat Ik een afschuw van hen gekregen heb.

24 Maar tot u zeide Ik: gij zult hun land in bezit nemen en Ik zal het u geven om het te bezitten, een land vloeiende van melk en honig; Ik ben de HEERE, uw God, die u van de andere volken heb afgezonderd.

25 Maakt dan scheiding tussen rein en onrein vee en tussen onreine en reine vogels, opdat gij uzelf niet verfoeilijk maakt door vee en vogels en alles wat op de aarde kruipt, dat Ik u ontzegd heb door het onrein te verklaren. 26 Weest Mij heilig, want heilig ben Ik, de HEERE, en Ik heb u afgezonderd van de volken, opdat gij Mij zoudt toebehoren.

Petrus en Paulus spraken beiden over de blijvende noodzaak voor Gods volk om heilig te zijn.

Efeziërs 1:4 Hij heeft ons immers in Hem uitverkoren voor de grondlegging der wereld, opdat wij heilig en onberispelijk zouden zijn voor zijn aangezicht.

1 Petrus 1:14 Voegt u, als gehoorzame kinderen, niet naar de begeerten uit de tijd uwer onwetendheid, 15 maar gelijk Hij, die u geroepen heeft, heilig is, wordt zo ook gijzelf heilig in al uw wandel; 16 er staat immers geschreven: Weest heilig, want Ik ben heilig.

De leden van de vroege Gemeente bleven het onderscheid tussen rein en onrein vlees in acht nemen. Vanwege de algemene misvatting dat het Nieuwe Verbond veel van Gods wet afschaft, nemen velen aan dat deze voedselwetten eenvoudig Joodse culturele gebruiken waren, die bleven bestaan totdat de Gemeente meer heidens werd in samenstelling en zienswijze. Vooropgezette ideeën hebben ook de interpretatie van veel

passages in het Nieuwe Testament beïnvloed. Dit staat bekend als het proces van *eisegesis* of *eisegese*, ofwel het uitleggen van eigen ideeën in de Bijbel.

Laten wij de passages in het Nieuwe Testament die met voedsel te maken hebben eens nader onderzoeken. En laten wij dat doen door gebruik van *exegesis* of *exegese*: het ontlenen van de betekenis uit de Bijbel door een grondig begrip van de achtergrond van een passage.

Het visioen van Petrus: zijn alle vleessoorten gereinigd?

Een vaak verkeerd begrepen gedeelte van de Bijbel betreft Petrus' visioen. *Handelingen 10:11 Hij zag de hemel geopend en een voorwerp nederdalen in de vorm van een groot laken, dat aan de vier hoeken nedergelaten werd op de aarde; 12 hierin bevonden zich allerlei viervoetige en kruipende dieren der aarde en allerlei vogelen des hemels. 13 En er kwam een stem tot hem: Sta op, Petrus, slacht en eet!* Veronderstellende dat het visioen betekende dat hij onreine dieren moest eten, was Petrus' spontane reactie: „Geenszins, Here, want ik heb *nog nooit* iets gegeten, dat onheilig of onrein was” (vers 14). Dit zelfde visioen kwam driemaal tot hem (vers 16).

Op dit punt gekomen nemen veel lezers aan, zonder het verslag uit te lezen, dat zij de betekenis van dit visioen kennen, namelijk dat alle soorten vlees nu gegeten kunnen worden. Deze schriftgedeelten laten echter zien dat dat helemaal niet was wat Petrus begreep. Integendeel, hij vroeg zich af „wat het gezicht, dat hij gezien had, betekenen mocht” (vers 17).

Later zag Petrus in wat de betekenis was van de openbaring, dat God hem had „getoond, dat ik *niemand* onheilig of onrein mag noemen” (vers 28). Toen Petrus de ware bedoeling van dit visioen begreep, doopte hij de eerste heidenen (niet-Israëlieten) die in de Gemeente werden geroepen (vers 45-48). Zoals wij verder in het verslag zien had deze goddelijke openbaring helemaal geen betrekking op voedsel. Ze ging juist over mensen. Omdat de Joodse religieuze leiders in de tijd van Christus de heidenen als onrein beschouwden, corrigeerde dit spectaculaire visioen deze algemene misvatting die invloed had gehad op Petrus en andere leden van de Gemeente. Het maakte duidelijk dat God mensen van ieder ras toegang gaf tot behoud; heidenen die God riep waren nu welkom in de Gemeente.

In plaats van Gods voorschriften aangaande onrein vlees af te schaffen, laten deze verzen duidelijk zien dat Petrus, bijna twintig jaar na Christus' dood en opstanding, “nog nooit iets gegeten [had], dat onheilig of onrein was”. Er is ook vanzelfsprekend geen bewijs dat hij na deze ervaring onrein vlees at. Hij bleef gehoorzamen aan Gods wetten over vlees dat wel of niet kon worden gegeten. Hij besepte dat dit visioen niet Gods

instructies kon tenietdoen, daarom dacht hij na over wat hij gezien had totdat hij de ware betekenis begreep (vers 17-19, 28).

Controverse over voedsel in de Gemeente

Wanneer men het Nieuwe Testament leest, vindt men verwijzingen naar een controverse in de vroege Gemeente aangaande voedsel. Een zorgvuldig onderzoek van de schriftgedeelten brengt echter aan het licht dat de kwestie anders is dan wat veel mensen aannemen. In 1 Corinthiërs 8 sprak de apostel Paulus over het eten van offervlees dat aan de afgoden geofferd is (vers 4). Waarom was dit een probleem?

In Paulus' tijd werd dikwijls vlees geofferd op heidense altaren en aan heidense goden gewijd. Later werd dit vlees te koop aangeboden op de openbare vleesmarkten. Sommige christenen vroegen zich af of het moreel juist was voor christenen om dergelijk vlees, dat eerst aan heidense goden was geofferd, te eten.

Het is interessant, hoewel niet afdoende, te zien dat in Handelingen 14:13, stieren aan afgoden werden geofferd – reine dieren.

Deze controverse ging niet over het soort vlees dat wel of niet mocht worden gegeten. Gehoorzame Joden uit die tijd beschouwden, overeenkomstig Gods instructie, onrein vlees niet eens als mogelijk voedsel. In werkelijkheid ging de controverse over het geweten van de individuele gelovige. Paulus legde uit dat „er geen afgod in de wereld bestaat” (1 Corinthiërs 8:4), duidelijk makend dat het geoorloofd was vlees te eten dat aan een afgod geofferd was. Dat een dier was geofferd aan een heidense god was van geen betekenis voor de vraag of het vlees geschikt was om te eten.

Paulus vervolgde: „Maar niet bij allen is die kennis. Want sommigen, in hun geweten nog niet los van de afgod, eten (dit vlees) als afgodenoffer en hun geweten, dat zwak is, wordt erdoor besmet. Nu zal wat wij eten, ons niet bij God brengen; eten wij niet, wij zijn er niet minder om; eten wij wél, wij zijn er niet meer om” (vers 7-8). Wanneer een gelovige vlees op de markt kocht of werd uitgenodigd voor een maaltijd waarbij vlees werd geserveerd, was het niet nodig vast te stellen of het aan een afgod was geofferd, zei Paulus (1 Corinthiërs 10:25-27). Zijn zorg was of de broeders rekening zouden houden met hen die een andere overtuiging hadden. Hij onderwees dat het in dergelijke gevallen beter was om geen vlees te eten dan te riskeren aanstoot te geven (1 Corinthiërs 8:13; 10:28).

Deze kwestie van vlees geofferd aan afgoden was een belangrijk punt van discussie in nieuwtestamentische tijden. Het is de basis voor veel van Paulus' uiteenzettingen over christelijke vrijheid. Anders dan Gods wet over reine of onreine dieren, die duidelijk is vastgelegd in het Oude Testament, behandelen de Hebreeuwse schriften niet de kwestie van voedsel geofferd aan afgoden. Maar in de nieuwtestamentische wereld van de eerste eeuw was deze kwestie van meer of minder betekenis en belang voor de leden al naar gelang hun geweten en begrip.

De datering van Paulus' brieven

Het chronologische verband tussen de brieven van Paulus aan de Corinthiërs en aan de Romeinen is een ander belangrijk stuk achtergrondinformatie dat vaak over het hoofd wordt gezien. Velen geloven dat Romeinen 14 het idee ondersteunt dat christenen vrij zijn van alle eerdere beperkingen ten aanzien van vlees. Vers 14, waarin Paulus schreef: „Ik weet en ben overtuigd in de Here Jezus, dat niets uit zichzelf onrein is; alleen voor hem, die iets onrein acht, is het onrein”, wordt vaak geciteerd als bewijstekst. Deze benadering houdt echter geen rekening met het standpunt van de schrijver en de context van zijn brief aan de gemeente in Rome. Veel Bijbelbronnen zijn het erover eens dat het boek 1 Corinthiërs werd geschreven omstreeks het jaar 55, terwijl Romeinen waarschijnlijk is geschreven vanuit Corinthe in 57 of 58. Zoals hierboven is aangetoond, ging de voedselcontroverse in Corinthe over vlees dat aan afgoden was geofferd. Aangezien Paulus aan de Romeinen schreef vanuit Corinthe, waar dit een belangrijke kwestie was geweest, had Paulus dit onderwerp nog vers in het geheugen en is het de logische, Bijbels ondersteunde basis voor Romeinen 14.

Begrip van Paulus' bedoeling

Zij die aannemen dat het onderwerp in Romeinen 14 een herroepen van Gods wet betreffende reine en onreine dieren is moeten een geforceerde interpretatie geven van de tekst, omdat er geen Bijbelse gronden voor zijn. De historische basis voor de discussie blijkt, gezien wat in het hoofdstuk zelf staat, de kwestie van aan afgoden geofferd vlees geweest te zijn.

Vers 2 stelt degene die alleen „plantaardig voedsel” eet tegenover degene die gelooft „dat hij alles eten mag”: zowel vlees als groenten. Vers 6 bespreekt eten of niet eten en wordt wisselend geïnterpreteerd als verwijzend naar vasten (niet eten en drinken), vegetarisme (alleen plantaardig voedsel eten) of het eten of niet eten van vlees dat is geofferd aan afgoden.

Behalve het vegetarisch zijn, speelt in vers 21 ook een rol vlees geofferd aan afgoden: „Het is goed geen vlees te eten of wijn te drinken, noch iets, waaraan uw broeder zich stoot”. Zowel vlees als wijn werden in de Romeinse wereld vaak geofferd aan afgoden, waarna delen van dit geofferde verkocht werden op de markt.

De *Life Application Bible* geeft het volgende commentaar op vers 2: „Het oude systeem van offeren was het centrum van het religieuze, sociale en huiselijke leven in de Romeinse wereld. Nadat een offer was aangeboden aan een god in een heidense tempel, werd slechts een deel verbrand. Wat overbleef werd vaak naar de markt gezonden om te worden verkocht. Zodoende zou een christen gemakkelijk – zelfs zonder het te weten –

dergelijk vlees kunnen kopen op de markt of het eten ten huize van een vriend. Moest een christen zich afvragen wat de herkomst van dit vlees was? Sommigen dachten dat er niets verkeerd was met het eten van vlees dat was geofferd aan afgoden, omdat afgoden waardeloos en niet echt waren. Anderen zochten nauwkeurig uit wat de herkomst van hun vlees was of gaven het eten van vlees helemaal op, om een schuldig geweten te vermijden. Het probleem was vooral ernstig voor hen die vroeger afgodendienaars waren geweest. Voor hen zou zo'n sterke herinnering aan hun heidense dagen hun pas gevonden geloof kunnen verzwakken. Paulus behandelt dit probleem ook in 1 Corinthiërs 8."

Waar gaat het om in Paulus' instructie in Romeinen 14? Afhankelijk van hun geweten hadden de eerste gelovigen verscheidene keuzemogelijkheden als zij op reis waren of binnen hun samenleving. Wanneer zij geen vlees wilden eten dat aan de afgoden was geofferd, konden zij verkiezen te vasten of alleen vegetarisch te eten, om er zeker van te zijn dat zij geen vlees van verdachte herkomst aten waardoor hun geweten zou kunnen worden gekrenkt. Als hun geweten door het eten van aan afgoden geofferd vlees niet belast werd, konden zij kiezen uit alle alternatieven. Binnen deze context zei Paulus: „Ieder zij voor zijn eigen besef ten volle overtuigd” (vers 5), want „al wat niet uit geloof is, is zonde” (vers 23).

Romeinen 14 is ten dele een hoofdstuk over christelijke vrijheid – het handelen volgens het eigen geweten binnen het raamwerk van Gods wetten in relatie tot vlees dat geofferd is aan afgoden. Begrepen binnen de context is Romeinen 14 *geen* machtiging om varkensvlees te eten of enig ander onrein vlees. Wanneer men begrijpt dat de historische voedselcontroverse van het Nieuwe Testament ging over vlees dat aan afgoden was geofferd en niet over de vraag welk vlees rein was, worden andere schriftgedeelten duidelijk.

Er moet nog een aspect aan toegevoegd worden. Vlees dat overgebleven is na een offer aan de afgoden blijft rein als het van een rein dier afkomstig is en dus geschikt om te eten. Maar deelname aan een heidens ritueel is afgoderij. Zo'n heidense bijeenkomst is bijvoorbeeld een kerstmaaltijd. De oorsprong van kerst is heidens (zonaanbidding), daarom kan een trouwe volgeling van Christus niet aanwezig zijn bij een kerstmaaltijd, ook al wordt er rein vlees geserveerd.

Het begrip 'onrein' in Romeinen 14

Betekent Paulus' verklaring in Romeinen 14:14, „Ik weet en ben overtuigd in de Here Jezus, dat niets uit zichzelf onrein is”, dat er in de vroege Gemeente geen onderscheid was tussen rein en onrein vlees?

Begrip van de Griekse terminologie kan ons hierbij helpen.

Het is belangrijk te weten dat er in het Nieuwe Testament naar twee begrippen van 'onrein' werd verwezen, met verschillende Griekse woorden om die tot uitdrukking te brengen. 'Onrein' kon betrekking hebben op dieren die niet als voedsel waren bedoeld (Leviticus 11; Deuteronomium

14). 'Onrein' kon ook betrekking hebben op ceremoniële of rituele onreinheid.

In Romeinen 14 gebruikte Paulus het woord *koinos*, wat gemeenschappelijk, algemeen, d.w.z. gewoon door allen gebruikt betekent.

Handelingen 2:44 En allen, die tot het geloof gekomen en bijeenvergaderd waren, hadden alles gemeenschappelijk [koinos].

Handelingen 4:32 En de menigte van hen, die tot het geloof gekomen waren, was één van hart en ziel, en ook niet één zeide, dat iets van hetgeen hij bezat zijn persoonlijk eigendom was, doch zij hadden alles gemeenschappelijk [koinos].

Titus 1:3 die mij is toevertrouwd in opdracht van God, onze Heiland: aan Titus, mijn waar kind krachtens [ons] gemeenschappelijk [koinos] geloof.

Judas 1:3 Geliefden, daar ik mij in alle opzichten beijver u te schrijven over ons gemeenschappelijk [koinos] heil . . .

Behalve deze betekenissen, werd het woord ook gebruikt voor dingen die als verontreinigd of bezoedeld beschouwd werden. Dit zelfde woord wordt, samen met de werkwoordsvorm *koinoo*, gebruikt in Markus 7:2, 15-23, waar het duidelijk verwijst naar ceremoniële onreinheid, omdat de discipelen aten met ongewassen handen.

Markus 7:2 En toen zij zagen, dat sommige van zijn discipelen met onreine [koinos], dat is ongewassen, handen hun brood aten. Vers 15 Niets, dat van buiten de mens in hem komt, kan hem onrein maken [koinoo], maar hetgeen uit de mens naar buiten komt, dat is het, wat hem onrein maakt [koinoo]. 16 Indien iemand oren heeft om te horen, die hore. 17 En toen Hij van de schare thuis kwam, vroegen zijn discipelen Hem naar de gelijkenis. 18 En Hij zeide tot hen: Zijt ook gij zo onbevattelijk? Begrijpt gij niet, dat al wat van buiten in de mens komt, hem niet onrein [koinoo] kan maken, 19 omdat het niet in zijn hart komt, maar in de buik, en er te zijner plaatse uitgaat? En zo verklaarde Hij alle spijzen rein. 20 En Hij zeide: Hetgeen uit de mens naar buiten komt, dat maakt de mens onrein [koinoo]. 21 Want van binnenuit, uit het hart der mensen, komen de kwade overleggingen, hoererij, 22 diefstal, moord, echtbreuk, hebzucht, boosheid, list, onmatigheid, een boos oog, godslastering, overmoed, onverstand. 23 Al die slechte dingen komen van binnen uit naar buiten en maken de mens onrein [koinoo].

Koinos en *koinoo* worden in het gehele Nieuwe Testament gebruikt om te verwijzen naar *ceremoniële onreinheid*, niet naar onreine dieren of vlees zoals beschreven in de Bijbel. Iets kan 'onrein' zijn in de zin van ceremonieel onrein en toch niet staan op de verbodsjijst van soorten vlees die volgens de Bijbel onrein waren.

Een volkomen ander woord, *akathartos*, wordt in het Nieuwe Testament gebruikt voor onrein vlees. In de Septuagint (de in Paulus' tijd algemeen gebruikte Griekse vertaling van het Oude

Testament) wordt *akathartos* gebruikt om de onreine soorten vlees te beschrijven in Leviticus 11 en Deuteronomium 14.

In Handelingen 10 beschrijven zowel *koinos* als *akathartos* het visioen van Petrus van het laken gevuld met „allerlei viervoetige en kruipende dieren

der aarde en allerlei vogelen des hemels" (vers 12), zowel rein als onrein. Petrus maakte zelf onderscheid tussen de twee begrippen van 'onrein' door beide woorden in vers 14 te gebruiken. Nadat hem was gezegd „slacht en eet“, antwoordde Petrus: „ik heb nog nooit iets gegeten, dat onheilig [*koinos*] of onrein [*akathartos*] was.“ Petrus gebruikte dezelfde terminologie in vers 28 en in Handelingen 11:8, bij het bespreken van het visioen.

Toen Paulus in Romeinen 14:14 zei dat „Ik weet en ben overtuigd in de Here Jezus, dat niets uit zichzelf onrein is“, maakte hij het zelfde punt duidelijk als eerder aan de Corinthiërs: het loutere feit dat anderszins als voedsel geoorloofd vlees in verband kan zijn gebracht met afgodendienst, betekent niet dat het niet langer geschikt is voor menselijke consumptie. Zoals blijkt uit de context sprak Paulus helemaal niet over Bijbelse restricties ten aanzien van dieet.

Paulus stelt verder in Romeinen 14:20: „alles is wel rein“. Het woord dat vertaald wordt met 'rein' is *katharos*: vrij van onzuivere toevoegingen, zonder smet, vlekkeloos. Rein vlees wordt als zodanig niet behandeld in het Nieuwe Testament, er is dus geen specifiek woord dat dit omschrijft. *Katharos* wordt gebruikt om allerlei soorten reinheid en zuiverheid te beschrijven, inclusief schoon vaatwerk (Mattheüs 23:26), reinheid van lichamen (Johannes 13:10) en kleding (Openbaring 15:6; 19:8, 14), „zuivere“ godsdienst (Jakobus 1:27), zuiver goud en glas (Openbaring 21:18).

Het is duidelijk, de verzen 14 en 20 van Romeinen 14 zeggen niets over rein of onrein vlees. De betekenis van deze verzen is alleen dat „niets uit zichzelf onrein [*koinos*: onheilig of ceremonieel bezoedeld] is“ en dat „alles is wel rein [*katharos*: vrij van onzuivere toevoegingen, zonder smet, vlekkeloos]“. Wat Paulus wilde benadrukken was dat enig verband tussen voedsel en afgodendienst los stond van de vraag of dat voedsel geschikt was om te eten.

Debat over ceremoniële reiniging

Een andere vaak misverstane passage is Markus 7:18-19. Hier zei Jezus: „Begrijpt gij niet, dat al wat van buiten in de mens komt, hem niet onrein kan maken, omdat het niet in zijn hart komt, maar in de buik, en er te zijner plaatse uitgaat? En zo verklaarde Hij alle spijzen rein.“ Het onderwerp was hier ongewassen handen (vers 2), niet welk vlees gegeten kon worden. De reiniging van voedsel verwees naar de wijze waarop het spijsverteringsproces van het lichaam kleine verontreinigingen verwijdert, zoals welke aanwezig konden zijn door te eten met ongewassen handen. De Farizeeën aten, evenals Jezus en zijn discipelen, alleen vlees dat in de Pentateuch als rein wordt aangegeven. Zij protesteerden echter tegen het feit dat Jezus en zijn discipelen niet het gebruikelijke ritueel van de Farizeeën volgden van het nauwgezet wassen van de handen tot aan de ellebogen vóór het eten.

Jezus, wiens handen voldoende schoon waren om te eten, ook al waren ze misschien niet schoon genoeg om te voldoen aan de door mensen bedachte richtlijnen van de Farizeeën, legde uit dat het menselijk lichaam zo was ontworpen dat het kleine deeltjes stof of vuil, die binnen zouden kunnen komen door ritueel onreine handen, kon verwijderen. Verder wees Hij er op dat de Farizeeën, als ze echt serieus God wilden gehoorzamen, hun prioriteiten moesten herzien. Het reinigen van de gedachten is van veel hoger geestelijk belang dan het wassen van de handen (verzen 20-23).

Twijfelachtige interpretaties

De vertaling uit 1951 van het Nederlands Bijbelgenootschap geeft het laatste gedeelte van vers 19 als volgt weer: „En zo verklaarde Hij alle spijzen rein.” Ook enkele andere vertalingen geven het op die manier weer. Hoewel deze zinsnede een interpretatie van de vertaler is, moeten we goed begrijpen dat als God spreekt over voedsel, Hij daarmee alleen datgene bedoelt dat Hij zelf als geschikt heeft bepaald. Er wordt over de gehele wereld nogal wat gegeten wat door de Schepper absoluut niet bedoeld is als voedsel. Bedenk ook dat in Markus 7 brood wordt gegeten (vers 2) en het dus zelfs niet over vlees gaat.

De vertaling van vers 19 staat in schril contrast met die van verschillende andere Bijbelvertalingen, die aangeeft dat het spijsverteringsproces van het lichaam het voedsel reinigt, in plaats van dat Jezus een verklaring aflegt waardoor Gods wetten met betrekking tot welk vlees men mag eten herroepen worden.

Zie de volgende vertalingen: NLB: „Want het gaat niet in zijn hart, maar in de buik, en gaat uit door de natuurlijke weg, die alle spijs reinigt”.

Statenvertaling: „Want het gaat niet in zijn hart, maar in den buik, en gaat in de heimelijkheid uit, reinigende al de spijzen.” Het spijsverteringssysteem reinigt het voedsel.

Het is duidelijk, de context heeft betrekking op het eten met ceremonieel ongewassen handen, niet op het beslissen welk soort vlees geschikt is om te eten.

In sommige Bijbelvertalingen staat het laatste deel van vers 19 tussen haakjes, alsof Markus de woorden van Jezus Christus nader uitlegde. Dit is duidelijk een *interpretatie* van de oorspronkelijke woorden van Markus' Evangelie. In de originele Griekse tekst komen de woorden „En zo verklaarde Hij alle spijzen rein” niet voor; vertalers hebben deze toegevoegd om te trachten uit te leggen wat zij denken dat Markus bedoelde; dientengevolge hebben zij hun eigen foutieve interpretaties in Jezus' woorden gelegd. Wanneer wij alle Bijbelteksten over dit onderwerp bij elkaar brengen, helpt dat ons om het juiste Bijbelse perspectief te begrijpen. Als wij in passages zoals Handelingen 10 zien dat Petrus jaren na Christus' dood nog steeds geen onrein vlees had gegeten, onrein vlees ook zo benoemde en weigerde onrein vlees te eten, dan wordt duidelijk dat Jezus' discipelen niet geloofden dat Hij de geboden tegen het eten van

onrein vlees had afgeschaft. Een dergelijke opvatting kan eenvoudig niet stand houden in het licht van duidelijke schriftgedeelten die het tegendeel aantonen. Er staan in het Nieuwe Testament geen passages waarin beschreven wordt dat christenen vlees eten dat als onrein was beschouwd; een dergelijk beeld is opvallend afwezig in de Bijbel.

Integendeel, wij vinden veel duidelijke teksten waarin de apostel Paulus krachtig en herhaaldelijk het houden van Gods wetten ondersteunt.

Handelingen 24:14 Maar dit erken ik voor u, dat ik naar die weg, die zij een secte noemen, inderdaad de God der vaderen vereer, gelovende al hetgeen in de wet en in de profeten geschreven staat.

Handelingen 25:8 terwijl Paulus zich aldus verdedigde: Ik heb noch tegen de wet der Joden noch tegen de tempel, noch tegen de keizer iets misdreven.

Romeinen 3:31 Stellen wij dan door het geloof de wet buiten werking? Volstrekt niet; veeleer bevestigen wij de wet.

Romeinen 7:12 Zo is dan de wet heilig, en ook het gebod is heilig en rechtvaardig en goed. Vers 22 want naar de inwendige mens verlustig ik mij in de wet Gods.

Evenals Jakobus, de halfbroer van Christus.

Jakobus 2:8 Indien gij echter de koninklijke wet vervult naar het Schriftwoord: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf, dan doet gij wel.

9 Doch indien gij met aanzien des persoons handelt, doet gij zonde en wordt gij door de wet overtuigd van overtreding. 10 Want wie de gehele wet houdt, maar op een punt struikelt, is schuldig geworden aan alle geboden. 11 Want Hij, die gezegd heeft: Gij zult niet echtbreken, heeft ook gezegd: Gij zult niet doodslaan. Indien gij nu geen echtbreuk pleegt, maar wel doodslag, zijt gij toch een overtreder van de wet geworden.

12 Spreekt zo en handelt zo als mensen past, die door de wet der vrijheid zullen geoordeeld worden.

En Johannes.

1 Johannes 3:4 Ieder, die de zonde doet, doet ook de wetteloosheid, en de zonde is wetteloosheid.

Het schenden van Gods voedselwetten zou voor hen ondenkbaar zijn geweest.

De controverse van Colosse opgehelderd

Sommigen nemen aan dat, toen Paulus schreef dat christenen zich door niemand moesten laten „oordelen inzake eten en drinken of op het stuk van een feestdag, nieuwe maan of sabbat“, de gelovigen tot wie hij zich richtte varkensvlees aten en ander vlees dat eerder als onrein werd beschouwd (Colossenzen 2:16). Nogmaals, de Bijbel ondersteunt nergens deze veronderstelling. In werkelijkheid wordt de kwestie van rein en onrein vlees in dit Bijbelgedeelte niet behandeld. Paulus spreekt niet over welk voedsel de Colossenzen aten. Er staat overigens „eten en drinken“. In de Bijbel staat niets over onrein drinken.

Hoewel velen aannemen dat Paulus' kritiek is gericht op leraren die oudtestamentische praktijken bepleitten (zoals het volgen van de wet en het praktiseren van de besnijdenis), is er geen bewijs om dit te ondersteunen. In die tijd bestonden er evenwel veel verkeerde toepassingen van de juiste Bijbelse gebruiken, zowel in het Judaïsme als in de opkomende vroege Gemeente. Sommige invloedrijke mensen in de gemeente zochten de bemiddeling van geesten, engelen die zij aanbaden; en zij drongen aan op een zeer streng ascetisme. De valse leer die door Paulus werd veroordeeld bevatte veel elementen van ascetisme – het vermijden van al het aangename – die bedoeld waren om de volgelingen ervan meer spiritueel te maken. Deze bedrieglijke poging om grotere spiritualiteit te bereiken hield „kastijding van het lichaam” in (Colossenzen 2:23). Paulus karakteriseerde deze misleide regels van de asceten als „raak niet, smaak niet, roer niet aan” (vers 21) in plaats van het onderricht van God. Deze pogingen schiepen alleen een valse „nederigheid” (vers 23) en waren gedoemd te mislukken omdat ze waren gebaseerd op de „voorschriften en leringen van mensen” (vers 22) in plaats van op Gods instructie.

Paulus vermaande de gemeente in Colosse niet te luisteren naar de asceten. In plaats van Gods wetten betreffende onrein vlees af te schaffen – zoals sommige mensen opmaken uit deze passage – geeft Paulus de leden in Colosse de instructie om zich niet in te laten met ascetische leraren die de wijze waarop de Colossenzen zich verheugden in de viering van Gods feesten en sabbatten bekritiseerden. Dergelijke vreugde, hoewel veroordeeld door deze valse leraren, is voor God aangenaam.

Dit gedeelte van Colossenzen 2 is een bemoediging voor de Gemeente om vast te houden aan haar leer en haar juiste begrip; het is geen verhandeling over welk voedsel te eten of op welke dagen God te aanbidden. Wij moeten voorzichtig zijn om niet al lezend vooropgezette ideeën met deze of andere schriftgedeelten te verbinden.

Misverstane instructies aan Timotheüs

Nog een ander gedeelte van Paulus' geschriften dat vaak verkeerd wordt begrepen is 1 Timotheüs 4:3-5, waar hij spreekt over valse leraren die „het huwelijk verbieden en het genot van spijzen, welke God toch geschapen heeft om met dankzegging te worden gebruikt door de gelovigen, die tot erkentenis der waarheid gekomen zijn. Want alles wat God geschapen heeft, is goed en niets daarvan is verwerpelijk, als het met dankzegging aanvaard wordt: want het wordt geheiligd door het woord Gods en door gebed.”

Wat was de motivering van deze valse leraren? Waarschuwde Paulus Timotheüs tegen leraren die het houden van de Bijbelse voedselwetten bepleitten, of was er iets anders aan de hand? Wij weten dat Paulus aan Timotheüs zei dat de oudtestamentische geschriften waren geïnspireerd door God en „nuttig om te onderrichten, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de gerechtigheid” (2 Timotheüs 3:16), dus is het niet

geloofwaardig dat Paulus Timotheüs wilde waarschuwen tegen het volgen van voorschriften die in die zelfde geschriften gevonden worden.

Anderzijds tonen Paulus' woorden ons wat het werkelijke probleem was: deze leraren eisten dat mensen geboden zouden opvolgen die niet in de Bijbel te vinden zijn, zoals „het huwelijk verbieden en het genot van spijzen, welke God toch geschapen heeft om met dankzegging te worden gebruikt door de gelovigen, die tot erkenning der waarheid gekomen zijn”. De *Life Application Bible* zegt over de achtergrond van het probleem dat Paulus hier bespreekt: „Het gevaar waarmee Timotheüs werd geconfronteerd in Efeze schijnt te zijn gekomen van bepaalde mensen in de gemeente die sommige Griekse filosofen volgden die leerden dat het lichaam slecht was en dat alleen de ziel van belang was. De valse leraren weigerden te geloven dat de God van de schepping goed was, omdat alleen al zijn contact met de fysieke wereld hem bezoedeld zou hebben . . . [Zij] gaven strenge regels (zoals mensen verbieden te huwen of bepaalde soorten voedsel te eten). Dit gaf hen een schijn van zelfbeheersing en rechtvaardigheid.”

Paulus bespreekt de ware bron van deze ketterse leerstellingen in 1 Timotheüs 4:1. In plaats van gebaseerd te zijn op de Bijbel waren deze leerstellingen afkomstig van „dwaalgeesten en leringen van boze geesten”. Het probleem in 1 Timotheüs 4 was dus een ontaard werelds ascetisme, niet gehoorzaamheid aan Gods Bijbelse wetten die bepalen wat rein en onrein vlees is. Paulus' standpunt was dat „de gelovigen, die tot erkenning der waarheid gekomen zijn” (vers 3) bekend zouden zijn met de Bijbelteksten die vaststelden welke soorten vlees waren „geheiligd [apart gezet] door het woord Gods” (vers 5) om te worden genuttigd. Hij moedigde Timotheüs aan om hen eraan te herinneren zich te laten leiden door de Schriften in plaats van door deze ascetische leraren.

In een soortgelijke situatie van ascetisme vermomd als godsvrucht gaf Paulus vergelijkbare instructies: „Indien gij met Christus afgestorven zijt aan de wereldgeesten, waartoe laat gij u, alsof gij in de wereld leeft, geboden opleggen: raak niet, smaak niet, roer niet aan; dat alles zijn dingen, die door het gebruik teloorgaan, zoals het gaat met voorschriften en leringen van mensen. Dit toch is, al staat het in een roep van wijsheid met zijn eigendunkelijke godsdienst, zijn nederigheid en zijn kastijding van het lichaam, zonder enige waarde (en dient slechts) tot bevrediging van het vlees” (Colossenzen 2:20-23). Dit helpt ons de ware aard te begrijpen van het probleem dat Paulus besprak met Timotheüs: ascetisme, en niet het zich houden aan Gods voedselwetten.

Een bredere kijk op de geschiedenis

Zoals wij hebben gezien bestaat er geen schriftuurlijk bewijs dat een indicatie geeft dat nieuwtestamentische christenen van de vroege Gemeente ooit hun gebruik veranderden van het volgen van Gods instructies met betrekking tot rein en onrein vlees.

Geeft de Bijbel ons enige andere aanwijzing van wanneer en voor hoe lang deze wet van kracht zal blijven? Laten wij het heden laten voor wat het is en vooruitgaan in de geschiedenis van de mensheid, naar de tijd van Christus' terugkeer naar de aarde om het Koninkrijk van God te vestigen. Een duidelijk beeld van zijn wil voor de toekomst geeft verder begrip om ons leiding te geven voor het heden.

Bij het beschrijven van de gebeurtenissen in de eindtijd die leiden naar de terugkeer van Jezus Christus gebruikt het boek Openbaring de uitdrukking „een schuilplaats van alle *onrein* en verfoeid gevogelte” (Openbaring 18:2). Als de benamingen rein en onrein niet langer bestaan, waarom inspireerde Jezus dit beeld dan voor Johannes? Kan het zijn dat God consistent en onveranderlijk is? (Jakobus 1:17; Maleachi 4:4; Hebreeën 13:8; Mattheüs 5:17-19).

Een ander schriftgedeelte dat verwijst naar de tijd van Jezus Christus' terugkeer naar de aarde toont dit beeld: „Want zie, de HEERE zal komen als vuur en Zijn wagens zullen zijn als een storm, om Zijn toorn te openbaren in gloed en Zijn dreiging in vuurvlammen. Te vuur en te zwaard zal de HEERE gericht oefenen over al wat leeft, en de door de HEERE verslagenen zullen talrijk zijn. Zij, die zich heiligen en reinigen, om achter de ene man in het midden naar de hoven te gaan, die zwijnevlees eten, gruwelijke beesten en muizen, zullen tezamen verdwijnen, luidt het woord des HEEREN” (Jesaja 66:15-17). Het Bijbelse standpunt is duidelijk. Het onderscheid tussen rein en onrein vlees bestond lang voordat het Nieuwe Testament werd geschreven; het werd in acht genomen door de leiders en andere leden van de vroege Gemeente; het moet nu ook in acht worden genomen door hun opvolgers in de tegenwoordige Gemeente, die „de geboden van God bewaren en het getuigenis van Jezus hebben” (Openbaring 12:17).

Zoals wij hebben gezien zal dit onderscheid van kracht blijven en door Jezus Christus zelf worden opgelegd. Wij behoren ook in harmonie met die wetten te leven.

Gods wetten zijn altijd voor ons welzijn. Zoals de apostel Paulus schreef: „de godsvrucht is nuttig tot alles, daar zij een belofte inhoudt van leven, in heden en toekomst” (1 Timotheüs 4:8).

We zien in de Bijbel dat het fysieke een voorloper of type is van het geestelijke. Als Israël van het Oude Testament zich zou houden aan Gods wetten, zouden ze in hun fysieke leven gezegend worden. Het Nieuwe Testament biedt de belofte van een gezegend eeuwig geestelijk leven. Het reukwerk is een type van de gebeden (Openbaring 5:8). Het fysieke Israël was door God apart gezet als zijn eerste kind of 'eersteling'. De leden van geestelijk Israël, de nieuwtestamentische Gemeente, zijn door God apart gezet en worden 'eerstelingen' genoemd, omdat zij in de eerste opstanding zullen zijn (2 Thessalonicen 2:13; Openbaring 20:4-6). De fysieke besnijdenis was een voorloper van de besnijdenis van het hart. En er zijn nog meer voorbeelden te noemen. Fysiek voedsel is noodzakelijk voor ons fysieke leven. Geestelijk voedsel voor ons geestelijke leven. *Hebreeën 5:12 Want hoewel gij, naar de tijd gerekend, leraars behoort te zijn, hebt gij weer nodig, dat men u de eerste beginselen van de*

uitspraken Gods leert, en gij hebt nog melk nodig [en] geen vaste spijs. 13 Want ieder, die nog van melk leeft, heeft geen weet van de rechte prediking: hij is nog een zuigeling. 14 Maar de vaste spijs is voor de volwassenen, die door het gebruik hun zinnen geoefend hebben in het onderscheiden van goed en kwaad.

Johannes 6:27 Werkt niet om de spijs, die vergaat, maar om de spijs, die blijft tot in het eeuwige leven, welke de Zoon des mensen u geven zal; want op Hem heeft God, de Vader, zijn zegel gedrukt.

Vele valse leraren van deze wereld delen onrein geestelijk voedsel uit. Zoals we met fysiek voedsel goed moeten opletten, moeten we dat ook met geestelijk voedsel. Alles in de wetten van God heeft een geestelijk fundament, want „de wet is geestelijk” zegt de Schepper. In Leviticus 11 en Deuteronomium 14 geeft God de kenmerken van rein en onrein voedsel. Als we zomaar eten wat ons wordt aangereikt, zullen we veel onrein voedsel consumeren. Dit principe moeten we ook toepassen met geestelijk voedsel – geestelijk onderwijs. Beoordeel het eerst zorgvuldig voordat u het consumeert. Zoals gezegd, nergens in de Bijbel, van begin tot eind, van Genesis tot Openbaring, vinden wij een voorbeeld van een dienstknecht van God of volgeling van Jezus Christus die het vlees van een onrein dier eet. God noemt dat voedsel een gruwel. Zo is ook het onreine geestelijke voedsel een gruwel, zoals bijvoorbeeld de kerkdiensten op zondag en het houden van kerst, de kerstboom een gruwel zijn. Nergens in de Bijbel staat dat zondag een heilige dag van God is of kerst tot Gods feesten behoort. Integendeel, God haat de verering van de zon, waar de zondagviering en kerst (zonnewendefeest) op berusten en niets anders is dan een verering van Gods grootste tegenstander Satan. Het is van levensbelang dat we rein geestelijk voedsel tot ons nemen. *Mattheüs 24:44 Daarom, weest ook gij bereid, want op een uur, dat gij het niet verwacht, komt de Zoon des mensen. 45 Wie is dan de trouwe en verstandige slaaf, die de heer over zijn dienstvolk gesteld heeft om hun op tijd hun voedsel te geven?*